

VRŠOVICKÝ

8/2023

HLASATEL

Sborový časopis Náboženské obce Církve
československé husitské v Praze Vršovicích

Milé sestry, vážení bratři,

„Nesudte, abyste nebyli souzeni; nezavrhujte a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte, a

bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou mírou měříte, takovou Bůh naměří vám.“ (Lukáš 6,37-38)

Toto mi došlo někdy na počátku mého obrácení, že je dobré nenávidět hřích a milovat hříšníka. Že je pro mě dobré oddělovat člověka od jeho činů. Dodnes mi pomáhá v přístupu k druhým, že si myslím, že mé okolí, každý můj bližní usiluje o dobro (protože každému z nás je dobře, když děláme dobré věci, a každý z nás má výčitky, když se dopouští zlého). Samozřejmě vidím u sebe i u druhých nelaskavé a neempatické chování, ale taky vidím následky, které to chování zanechává. Dostáváme se tím do nelehkých situací a každý z nás určitě hledá chybu nejdříve sám u sebe. Tudíž je dobré být empatický i sám k sobě a stejně tak ke všem okolo. Vidím-li člověka, který nachází příčinu svých oblíží u těch druhých, tj. staví se do role soudce nebo oběti, vím, že často šlape vedle.

Mnohokrát jsem už o sobě slyšela, že jsem naivní, že svět okolo mě není plný dobrých lidí. Ale toto já přece netvrdím. Neříkám, že jsme dobří, ale že se o to snažíme. A to je samozřejmě rozdíl. Takže se opět vracím k tomu, že se mi vyplatilo, že u druhých nepředpokládám zlý úmysl.

Nemusíme si nechat od svého okolí ubli-

žovat, ale měli bychom se naučit se s láskou vymezit zlému jednání. S láskou, protože máme přece milovat (i své nepřátele). Co čeká člověka, který se staví do role soudce svých bližních? Nic méně než to, že bude i on okolím odsouzen. Navíc nebude vidět své vlastní pochybení, vždyť za to špatné, co je kolem, přece podle něj můžou ti ostatní.

Takový člověk zažije od okolí spoustu negativních reakcí, které ho jen utvrdí v tom, že ti okolo jsou zlí. Dostane se do začarovaného kruhu, ze kterého se mu bude špatně vycházet ven. Bude cítit jen to, že mu není dobře, a že jsou k němu lidi zlí. A už ne to, že lidé kolem něj s ním nezažívají hezké chvíle, a málokdy si připustí, že ostatní ho můžou pokládat za zlého.

Co čeká člověka, který je svým založením obět? I on zažívá nepříjemné reakce okolí, protože se před případným zraněním zapouzdří do bubliny, aby ho nemohlo nic zranit. Takže většina jeho bližních se k němu nedostane, protože je ten člověk zapouzdřen. Okolí respektuje uzavřenost a člověk nemá šanci zažít opravdové vztahy, protože se opravdovosti svým způsobem bojí, aby nebyl zraněn. I člověk v roli oběti může ubližovat druhým, třeba proto, že není autentický, protože se bojí. A uzavřenost člověka vede k izolaci, což není pro nikoho dobře.

Nedávno jsem měla rozhovor s člověkem, který mi tvrdil, že je nespravedlivé, že se ženy dožívají vyššího věku než muži. Automaticky jsem mu argumentovala tím, že ženy se většinou o své zdraví starají lépe než muži, proto žijí déle. Až pak mi došlo, že ten problém s délkou života je

dokončení na str. 6

V MODLITBÁCH NEUSTÁVEJTE

Bože, prosíme tě za odstranění předsudků, nenávisti a násilí mezi lidmi, zvláště vůči těm, kteří jsou snadným terčem pro jedince ovládané strachem.

Bože, prosíme tě za překonání uzavřenosti, úzkoprsosti a strachu z odlišnosti u křesťanů, zvláště u představitelů církve. Kéž poctivé studium, dialog a duchovní rozlišování spolu s empatií a láskou vůči odlišným bratrům a sestrám otevřou cestu ke spáse všech.

Bože, prosíme tě za všechny, kteří svůj život zasvětili tobě a službě tvému lidu, ať nikdy nezapomenou na své prvotní povolání k lidství. Kéž na své nesnáze nejsou nikdy sami, dokáží jim čelit se ctí a upřímností, a právě skrze ně se stanou autentičtějšími hlasateli tvého milosrdenství a svědky tvé nekonečné lásky.

Bože, prosíme tě za rodiny, aby v nich panovala bezpodmínečná láska, citlivost a pochopení. Ať se jednota nestane totalitou ani svoboda anarchií, ale ať každý může podle nejhlubších tužeb svého srdce nalézt své místo na světě a být svými nejbližšími přijímán takový, jaký doopravdy je.

Bože, prosíme tě, shlédni na nejhlubší tužby každého člověka po lásce a dopřej, aby je mohl na zemi uskutečnit a po smrti aby spočinul v tvém srdci. Amen.

primakluci.cz

NEDĚLE V SRPNU

14. neděle po svatém Duchu 6. srpna

Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm, otvíráš svou ruku a ve své přízni sytíš všechno, co žije. (Žalm 145, 15-16)

První čtení z Písma: Izajáš 55, 1-3

Druhé čtení z Písma: Římanům 9, 1-5

Evangelium: Matouš 14, 13-21

16. neděle po svatém Duchu 20. srpna

Lépe utíkat se k Hospodinu než doufat v člověka. Lépe utíkat se k Hospodinu než doufat v knížata. (Žalm 118, 8-9)

První čtení z Písma: Izajáš 56, 1.6-7

Druhé čtení z Písma: Římanům 11, 1-2a.29-32

Evangelium: Matouš 15, 21-28

15. neděle po svatém Duchu 13. srpna

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu! Hospodine, projevoval jsi své zemi přízeň, úděl Jákobův jsi změnil. (Žalm 85, 8.1)

První čtení z Písma: 1. Královská 19, 9a.11-16.19

Druhé čtení z Písma: Římanům 10, 8-15

Evangelium: Matouš 14, 22-33

17. neděle po svatém Duchu 27. srpna

Hospodine, nakloň ucho, odpověz mi. Spas, můj Bože, svého služebníka, který v tebe doufá. Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám. (Žalm 86, 1a. 2b-3)

První čtení z Písma: Izajáš 51, 1-6

Druhé čtení z Písma: Římanům 12, 1-8

Evangelium: Matouš 16, 13-20

1Kr 3, 5-12

Ř 8, 26-30

ev. Mt 13, 31-33.44-52

ČERNÝ PETR

Kdy jste naposledy hráli Černého Petra? Předpokládám, že vy, kteří už máte děti, či vnoučata dávno odrostlé, nejspíš dlouho ne. Nikoliv u nás doma, tam zůstává Černý Petr spolu s Kvartetem stále mezi nejžádanějšími karetními hrami. Tak tomu bylo ani ne před týdnem, kdy jsme s Rubenem Černého Petra opět hráli. Na kartách byly obrázky cizokrajných zvířat a Černým Petrem byl v naší hře panter. Komu zůstala jeho karta v ruce, ten prohrál. Když se hra blížila do finále a zbývaly poslední karty, Ruben zpozorněl a pokaždé neomylně sáhl po kartě, kde Černý Petr nebyl, což ho opakovaně dovedlo k vítězství. Při pátrání po tom, jak je možné, že vždycky sáhne po kartě, která Černým Petrem není, se přiznal: „Černý Petr je tady v rohu přihnuty, podle toho to poznám.“ Když chtěla maminka vznést protest, že se vlastně jedná o podvod, uklidňoval jsem ji: „My jsme to jako děti hráli také tak. Černého Petra jsme si vždycky označili tečkou.“ I navzdory tomuto zjištění jsme Rubenova vítězství neanulovali, já bych ostatně byl tím posledním bez hříchu, co by měl házet kamenem v Černém Petrovi. Po skončení hraní jsme se shodli se ženou, že pro děti je touha vyhrát natolik důležitá, dokonce i převažující nad samotným zážitkem ze hry, že jsou schopny pro vítězství i ustoupit ze zásad čestnosti a pravidel férové hry. Co na tom, že udělají ústupek pravdě a poctivosti, hlavně že vyhrají! Pocit vítězství

jím přebije i případné vědomí, že nehrály poctivě, že si vlastně hru neužily. Takové jsou děti, shodli jsme se a šli spát, a mně zůstal námět na kázání této neděle. Děti jsou děti, ale vždyť i my dospělí se často chováme podobně, a není to zdaleka jenom v oblasti karetních her, třebaže právě Černý Petr, jehož poslední karta, co nám zůstává v ruce a odsuzuje nás k prohře, toho může být modelovým příkladem. Co tím mám na mysli? Vyjděme z prvního biblického textu dnešní neděle. Král Šalomoun ve snu vidí Hospodina, který ho vybízí, aby žádal, co mu má dát. Šalomoun prosí Hospodina o moudrost, ta se skrývá v dovednosti správného rozlišování mezi dobrem a zlem. Bůh je Šalomounovým výběrem potěšen a k moudrosti mu jako nádatek přidává i moc, slávu, bohatství a dokonce i dlouhověkost, bude-li chodit po Božích cestách a dodržovat nařízení a přikázání daná Hospodinem. Pokud bychom v četbě této pasáže ze Starého zákona pokračovali dál, zjistili bychom, že v textu následuje popis známé soudní pře o prokázání mateřství mezi dvěma ženami, mezi kterými došlo k záměně jejich nově narozených dětí. Šalomoun svým moudrým rozhodnutím, které je vlastně ze své podstaty neetické, správně určí, která z přítomných žen je skutečnou matkou přeživšího dítěte. Příběh má demonstrovat, že Šalomoun skutečně dostal od Hospodina to, o č žádal – nebyvalou moudrost v rozlišování mezi tím, co je dobré a co ne. A jak to souvisí

s Černým Petrem? Víc, než si myslíme. Šalomoun je velice mladý, a přitom si uvědomuje, že neumí vycházet a vcházet, chybí mu zkušenost, chybí mu správné rozhodování. Nechce být jako dítě lačnící po vítězství – urvat ze života to nejlepší: „Dej mi Bože, ať vyhraju, ať jsem bohatý, ať jsem úspěšný, ať jsem slavný, mocný, ať jsem dlouho živ.“ To všechno jsou plusy, které se hodí, a ty, Bože, mi je přihod, ať to stojí, co to stojí. I za cenu toho, že ztratím svou tvář sám před sebou, před tebou, před lidmi, jen ať se mám dobře, ať mi všechno v životě vyjde, ať mi nezůstane v ruce Černý Petr, a tím vším, co budu mít, se mu vyhnu. V praktické rovině to může znamenat třeba to, že v touze zajistit si životní výhry ztratíme radost ze života, ztratíme smysl pro fair play, ztratíme to, o co žádal král Šalomoun Boha – srdce vnímavé: vnímavé k potřebám druhých, k jejich starostem, k jejich žalu, který často může být nezměrný, jak tomu bylo v citovaném případě dvou žen, z nichž jedna vlastní vinou přišla o čerstvě narozené dítě, a další a další příklady si můžeme dosadit, ve kterých sami sebe budeme usvědčovat z nízké míry vnímavosti vlastního srdce. A i v duchovní rovině můžeme mít tendenci odívat všechno do hávu zdánlivé zbožnosti, která ale může být jenom zástěrkou našeho zbytnělého ega: dej mi zdraví, dej mi peníze, zajisti mi pohodový život, Bože, snaž se, když v tebe věřím, tak ať není moje víra zbytečná. A v honbě za tím vším, o čem si myslíme, že nás učiní šťastnými, ztratíme sami sebe i ten úkol, pro který jsme byli do tohoto světa postaveni a o radost z toho, že se můžeme podílet na velkolepém Božím plánu, pro který jsme byli Bohem stvořeni.

A ke všemu nám Černý Petr, totiž smrt, nakonec stejně v ruce zůstane. Zkusme si v plné vážnosti a v usoustředění, které chce svůj čas a klidnou chvíli, tedy nikoliv hned tady a teď, odpovědět na otázku, co bychom žádali my, kdyby nás Bůh vyzval: „Žádej, co ti mám dát.“ Pomysleme na to, že stojíme před Hospodinem, a Bůh nás vyzývá: Davide, Kamilo, Sebastianě, žádej, co ti mám dát.“ Co budeme od Hospodina požadovat? Ať skončí válka na Ukrajině, ať je mír, ať jsou zdraví moji blízcí, ať jsou zdraví vzdálení, ať nemají děti v Africe hlad, ať všichni uvěří v Krista? Je to trochu podobné pohádce o Rybáři a zlaté rybce. Při tom přemýšlení vezměme v potaz, že Bůh svoji nabídku Šalomounovi činí osobní v tom, že říká: „Co ti mám dát,“ tedy, co mám dát tobě. A z tohoto pohledu už je vyloučena většina z toho, co jsem právě řekl – totiž mír na zemi, zdraví blízkých, hlad v Africe. Bůh se ptá: Co mám dát tobě, co ty chceš pro sebe?“ Uvědomil jsem si, jak je Šalomounova odpověď geniální. Šalomoun nechce víru, která by přenášela hory, nechce majetek, kterým by vyřešil všechna trápení světa, nechce moc, ve které se mu druzí budou klanět a všechno si podmaní, ale chce být vnímavý – a to stačí. Ve vnímavosti se totiž nepotká jenom s druhými lidmi, ale potká se s Bohem, dokáže správně rozlišit mezi dobrem a zlem a Černý Petr mu v ruce nezůstane, protože Kristus ho přemohl. Ten samý Ježíš, co říká: „Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“

*Kázání o XVII. neděli v mezidobí
30. 6. 2023 v Husově sboru ve Vršovcích*

PROGRAM NA SRPEN

6. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl, káže O. Nováček
11.8.	pátek	20 hod.	Koncert Doodles v rámci festivalu Prague Pride	kostel
12. - 19. 8.	Sborová dovolená, obec Moravec, Vysočina			
13. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží F. Sedlák
20. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
27.8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl

dokončení ze str. 2

hlubší. Muži věnují daleko více svého srdce své práci. Je pro ně často zcela přirozené, že tráví mimo rodinu daleko víc času. Žena se většinou citově vydá doma, tj. svou lásku dává povětšinou svému muži a dětem. Ta její láska a empatie se jí vrací v době, kdy stárne. To, co rozdala, dostává zpět i s úroky (vnoučata), vlastně stejně tak i muž dostává k stáru úrodu toho, co vložil do své rodiny. Dokázal-li dávat své ženě i dětem lásku, patrně ji dostává zpátky. A nejen v seniorském věku, vztahy nám přece přinášejí radost průběžně.

Ještě se vrátím k: dávejte, a bude vám dáno. Všichni dáváme. Odhlídněme od hmotných statků. Dáváme lásku? Vrací se nám zpět? Nemusíme čekat od každého, že nám odplatí za dobro dobrem, ale třeba v rámci rodiny by to tak v ideálním případě mělo fungovat. Co by mělo být v rodinách běžné? Otevřenost a láskyplnost. Proč takové vztahy zažíváme méně a méně? Jsme my sami otevření a láskyplní?

Přeju vám radostné prázdniny a Boží moudrost při budování vztahů.

Míša Mimrová

KONTAKT

Vršovické náměstí 967/1
101 00 Praha 10-Vršovice
e-mail: info@husuvsbor.cz
www.husuvsbor.cz
e-mail faráře: david.frydl@gmail.com
271724317 (Farní kancelář)
731100059 mobil faráře

Vršovické divadlo MANA
Centrum MANA, zapsaný spolek
asistent produkce: Tobiáš Frýdl, tel.
778001097
www.vrsovickedivadlo.cz
e-mail: produkce@vrsovickedivadlo.cz

Rok 1935

Dne 17. února 1935 konalo se v bohoslužebné místnosti shromáždění náboženské obce, při němž byly provedeny podle nové ústavy volby celé řady starších a ostatních funkcionářů. Za členy rady starších zvoleni: Emil Kubík, odborný učitel, Bohdan Růžička, revident důchodkové kontroly ve výslužbě, Konstantin to řídící učitel ve výslužbě, František Salátek, poštovní úředník v.v., Alois Brabec ředitel záložny, Josef Koukal, podúředník hlavního města Prahy, Otta Macháček, průvodčí vlaků, Ing. Antonín němota, vrchní stavební rada, Karel Plaček, skontista Občanské záložny, Miloslav Wunsch, vrchní oficiál státních drah, František Brenner, typograf, Josef Dalihod, vrchní průvodčí státních drah, architekt Antonín Novotný, vrchní účetní tajemník, Bedřich Dvořáček, průvodčí státních drah v.v., Barbora Beckerová, choť řezníka.

Náhradníci: Alois Příbyl, vrchní oficiál st. drah v.v., Václav Žák, průvodčí vlaků v.v., Augustin Vyhnal, úředník elektr. podniků, Antnonín Kliner, hodinář, Jan Bubeník, soukromník, Slois Štěpán, řídící učitel v.v., Anna Šťastná, choť majitele domu.

Revizoři účtů: Miroslav Rošický, vrchní úředník pojišťovny, František Tichý, zástupce „Slavie“, Alois Šott, inspektor stráže bezpečnosti (zemřel v červenci 1935). Náhradníci: Josef Chudomel, pokladník státních drah, František Bursík, podúředník státních drah, Karel Hrbek, úředník.

V ustavující schůzi byli pak zvoleni: předsedou Emil Kubík, místopředsedou Ing. Antonín Němota, tajemníkem Konstantin Weinzettl, pokladníkem Bohdan Růžička, účetním architekt Antonín Novotný.

Rozpočet na tento rok předpokládá: příjmy 249.147 Kč, výdaje 292.350 Kč, schodek 43.203 Kč.

85. narozeniny presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka připadající na den 7. března 1935, oslavil celý národ i naše církve se srdečným nadšením úctou a láskou k milované hlavě státu, svému "Tatíčkoví".

Bohužel do těchto radostných dnů padal těžký stín vlekoucí se krize hospodářské. Náš odbor sociální práce sháněl horlivě prostředky, aby mohl poskytnout podporu nezaměstnaným příslušníkům a dáti jim poukázky na uhlí. I celá naše církve ocitla se v těžkých starostech finančních. Do Ústřední rady docházely zoufalé prosby náboženských obcí, které nemohly zaplatit ani úroky ze stavebních dluhů, ani služné svým duchovním. Ústřední rada předepsala proto daň 5 haléřů z hlavy na posílení stavebního fondu církevního, jenž by ulehčil nejvíce postiženým obcím.

Redakci bratra faráře Šimšíka počal v tomto roce vycházeti Věstník Církve československé pro Velkou Prahu, který však se dlouho neudržel.

V únoru vysvěcen byl v našem sboru na jáhna bratr Jan Vojta z Hostivaře, jenž o rok později se stal u nás pomocným duchovním.

1. května složilo 410 vršovických dětí do rukou bratra patriarchy G. A. Procházky slib věrnosti církvi.

MNOHO POVYKU NĚCO VYPOVĚĎĚLO: ČESKÉ CÍRKVE A SPOR O MANŽELSTVÍ PRO VŠECHNY

Mezi rozhořčené debaty počátku prázdnin se mezi debaty o významu díla a životního odkazu Milana Kundery a vášnivě komentáře výroků Jaroslava Duška vmísil jeden spíše vnitrocírkevní a mezicírkevní, ale nikoliv méně emotivní spor. Na konci června vše začalo výzvou patnácti duchovních a laiků několika církví. Jednalo se nikoliv o umlčení, jak je opakovaně dezinterpretováno, nýbrž o pouhou výzvu, aby spolek Aliance pro rodinu, který představuje čistě ideologické lobbistické uskupení, na základě absence jakékoliv skutečně odborné, věcné kompetence v otázkách rodiny a manželství nebylo prezentováno v poradních orgánech státu. Hysterické a demagogické reakce představitelů Aliance pro rodinu a jejich obhájců oprávněnost výzvy jenom potvrdily. Nikdo je nikdy nechtěl vylučovat z veřejné debaty, naopak, právě tam jejich působení patří, byť o metodách by se dalo dlouze debatovat. Těžiště výzvy spočívalo právě ve shodě signatářů, že při prosazování jakýchkoliv postojů ve společnosti nelze nikdy a za žádných okolností uplatnit metodu „účel svěť prostředky.“ Je pak zvláště nepřijatelné, když se to děje s odkazy na náboženství.

Přestože jde o antropologické, společenské a politické postoje, kde je rozdílnost názorů zcela legitimní a další vývoj pohledu jednotlivých církví, včetně katolické, není vyloučen, vyvolalo to emoce, jako kdyby šlo o podstatné definice vyznání víry. Rovněž nikdo nechce destruovat manželství, je absurdní podsouvat signatářům výzvy, kteří jako duchovní různých církví doprovázejí snoubence a manželské páry, že chtějí tento institut oslabit. Právě naopak. Debata je o tom, jakým způsobem k podpoře manželství a rodin přistoupit.

Výzva zazněla krátce před projednáváním zákonů o manželství pro všechny a dalších zákonů. Vzápětí se objevily dvě „anticharty“, jak se jim na sociálních sítích obratem začalo říkat. Nejprve vyšlo 5.7. prohlášení České biskupské konference, kde se kromě manželství pro všechny silně vymezuje i vůči ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí. O dva dny později se objevilo „spontánní“ ekumenické prohlášení 51 představitelů českých církví na obranu tradičního pojetí manželství.

Autoři prohlášení neformulují žádný přesvědčivý důvod, proč by církve měly bojovat proti manželství pro všechny jako formy zákonodárství sekulárního státu. Církve mají v těchto otázkách nadále svá privilegia, např. uznávání církevních sňatků státem, nikdo je nenutí žehnat stejnopohlavním svazkům. Pokud ale chtějí vstupovat do veřejného prostoru celospolečenských debat silnými prohlášeními, měla by být kompetentní, opřena o solidní argumenty. Např. tvrzení ekumenického prohlášení, že manželství bylo „vždy“ „smluvním vztahem muže a ženy“, historicky rozhodně neobstojí. Kdyby napsali aspoň „v křesťanském pojetí“ nebo „ideálně typicky“, dalo by se o tom diskutovat. Ale stejně bych čekal, že vesměs teologicky vzdělaní lidé budou znát příběhy biblických patriarchů a králů, že si budou tito představitelé církví vědomi, že je to

mnohem, mnohem komplikovanější. A ono i v tom křesťanském prostředí to bylo složitější a současné pojetí dotvářené někdy mezi 12.–16. stoletím spojováním římských a původních germánských prvků má za sebou dlouhý vývoj.

Se svojí typickou trefností vyjádřil další problémy prohlášení evangelický farář a mluvčí Charty 77 Miloš Rejchrt: „věcnou argumentaci nahrazujete citací veršů z Písma svatého, což by snad bylo přijatelné v debatě uvnitř nějakého církevního společenství, ale v prohlášení určeném většinové nábožensky lhostejné společnosti se tím vyvolává přesně to, čemu chcete zamezit, totiž ‚různé asociace a zmatky‘... Tvrdíte, že ‚některé věci jsou pevně dané a neměnné‘. Nevím o ničem z našeho lidského světa, co by se neměnilo, toliko Hospodin se nemění, on je skála věků a jeho milosrdenství je věčné. V dnešním světě se převratně mění mravy a vzorce chování, které jsem i já vnímal větší část svého života jako pevně dané a zakotvené v křesťanské tradici. Radikálně se v posledních letech proměňuje pohled na smysl manželství“. A možná nejdůležitější je jeho závěr: „strašením se nedosáhne ničeho a váš výrok ‚kde se rodina rozpadne, rozpadne se i stát‘ možná někoho překvapí, nikoho ale k nějakému pozitivnímu úsilí nepřiměje“.

K hektické debatě uvnitř české církevní scény pak přispělo nedávné rozhodnutí žehnat stejnopohlavním svazkům ze strany Českobratrské církve evangelické a Starokatolické církve. To, že tyto dnes tradiční církve s vyspělou kulturou výkladu Bible a teologického myšlení dospěly k těmto závěrům, dokazuje, že na podkladu Bible a promýšlení křesťanské antropologie je možné dospět k jinému pohledu, než prezentují obě výše zmiňovaná prohlášení.

U řady církevně vázaných a na křesťanství se odkazujících mluvčích překvapuje neo-chota pochopit motivace těch, kdo podporují manželství pro všechny, kde nejde jen o faktickou právní stránku, ale o důležitý symbolický moment. Po stoletích pronásledování, poprav, kastrací, věznění a kriminalizace, které skončily historicky vlastně nedávno, jde o nástroj plné integrace do společnosti, aby se v ní příslušníci LGBTQ+ nemuseli cítit vyloučeně, odděleně, ne-normálně. Právě křesťané by se měli celý život činit citlivějšími, vnímavějšími vůči Bohu a druhým, naslouchat, sou-cítit. Proč je tak těžké pochopit potřebu většího bezpečí, možnosti cítit se samozřejmě součástí společnosti jako všichni ostatní? Církve by si naopak měly přiznat svůj podíl na staleté perzekuci LGBT+ komunity a jejím ideologickém zaštiťování. Lehkost, s jakou řada církevní příslušnost deklarujících mluvčích konstatuje, že proti homosexuálům nic nemají, ale že už mají všechna práva a není co řešit, není po mém soudu na místě. Vzhledem k vinám minulosti bych čekal větší pokoru.

Prohlášení biskupské konference navíc sdílí argumenty Aliance pro rodinu a staví falešné dilema tradiční heterosexuální rodina versus manželství pro všechny, buď anebo, přitom starým katolickým principem nebývalo aut-aut, ale et-et. Nefér je i ze stejného zdroje převzaté spojování složité problematiky surogátního mateřství výlučně s LGBTQ+ komunitou, jako by se snad heterosexuálních párů netýkalo. Pro část českých a

moravských biskupů zjevně spojenectví s Hnutím pro život a Aliancí pro rodinu překrývá absenci vlastní pastorační vize, promyšlené představy, kam a kudy svěřené diecéze vést, absenci hledání autentického stylu výkonu biskupské služby pro naši dobu. Vizi církve papeže Františka nesdílí, vytvořit nějakou nosnou vlastní vizi nedokážou. Jsou oběma organizacím proto vděční, že mohou čas od času vést bohoslužby pro větší množství lidí, podílet se na „masových“ pochodech, kde k nim zástupy vzhlíží jako ke generálům kulturních válek. Jistě to musí být opojný pocit nechat se oslavovat jako obhájci tradičního řádu západní civilizace. Proto tak snadno přehlíží mnohé problematické momenty obou spolků, např. to, že místopředsdkyně Hnutí pro život je šéfredaktorkou časopisu, kde pravidelně vycházejí texty, které z tradicionalistických pozic podřývají pontifikát papeže Františka, nebo kde se před volbami šíří, že katolík a vlastenec musí volit jediné SPD. Proto taková panická reakce na pouhou výzvu několika duchovních a laiků, proto rychlá organizace hned dvou „antichart“, které k výzvě ve finále přitáhly o to více pozornosti. Přitom v rámci jejich diecézí jsou kněží, řeholnice a laici, kteří by uměli formulovat pozitivní vizi a program pro místní církevní společenství místo kulturních válek, už výstupy synodálních skupinek ukázaly značný potenciál.

Biskupy a další signatáře by mělo varovat už jenom to, kdo jejich postojům uznale a nadšeně tleská. Z politických uskupení jsou spojenci SPD, Trikolora a KSČM, podporují je hvězdy české dezinfoscény jako Jana Zwyrtek Hamplová, Daniela Kovářová, platformy jako Parlamentní listy, Protiproud, XTV či redaktor MFDnes Miroslav Korecký. Když nic jiného, vedení církví, jejichž představitelé signovali prohlášení ze 7. 7., by měla být schopná vyhodnotit širší kontexty a kvůli jedné konkrétní agendě nekompromitovat církev a věc evangelia v této zemi účelovým a nesvatým spojenectvím se stranami a proudy, jejichž působení je založeno na populismu a extrémismu, často s proruskými vazbami.

Přitom blízkost se světem obhájců „normálního“ světa v čele s Václavem Klausem a Milošem Zemanem je jen zdánlivá. Církev a křesťané měli být velmi opatrní a citlivější v užívání diskurzu normality a normálnosti (a potažmo přirozenosti, což je o dost složitější otázka). Církev by měla stát na straně menšin už z principu, protože je to evangelijní: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nejposlednějších bratrů, mně jste učinili...“ (Mt 25,40). Což potvrzuje Ježíšovo jednání s různými druhy tehdy ostrakizovaných a problematizovaných menšin, radikálně překračující normy tehdejší společnosti.

V lepších obdobích svých dějin ve starověku a středověku byli křesťané těmi, kdo měli odvahu myslet a jednat jinak než většinová společnost a prosazovat emancipační trendy. Navíc ve společnosti, kde „praktikující křesťané“ tvoří 2–4 % populace, kde většina je agnostická, ateistická, nenáboženská, esoterickým hnutím holdující, nábožensky lhostejná a sekulární, se snadno může objevit a prosazovat myšlenka, že náboženské přesvědčení, natož církevně vázaná víra, je něco nenormálního, divného, nebezpečného, patologického. Nejen z principu, ale i v strategickém a dokonce už taktickém ohledu by církev a křesťané měli s konceptem normality a normálnosti nakládat výsostně opa-

trně. Není třeba na pojmy normálnosti a normality rezignovat a nepoužívat, ale měli bychom si být vědomi toho, že v sobě mohou skrývat potenciál násilí a viktimizace. Jak rozdílná je díkce papeže Františka, který doslova před pár dny vyslechl příběh hledání transgender Jonáše a reagoval takto: „Pán vždycky kráčí s námi, vždycky. Není znechucen nikým z nás. I v případě, že jsme hříšníci, přiblíží se k nám, aby nám pomohl. Bůh se neštítí naší reality, miluje nás takové, jací jsme. A to je ta šílená Boží láska... Bůh nás miluje takové, jací jsme, Bůh nás vždy hladí. Bůh je pro nás otcem, matkou, bratrem, vším. A pochopit to je těžké, ale On nás miluje takové, jací jsme. Nevzdávej se... Jdi dál...“.

Jeden z dalších paradoxů spočívá v tom, že obě prohlášení hájící status quo fakticky brání zbytky patriarchálně hierarchizovaného modelu uspořádání společnosti přelomu 19./20. století, proti jehož vzniku bojovala katolická církev po desetiletí všemi prostředky. Asi není náhoda, že mezi 51 církevními podporovateli tradičního manželství byly pouze tři ženy, z toho dvě řeholnice. Působí to dojmem, jako by další emancipační posuny ve společnosti nastolující skutečnou rovnost především v případě katolické církve potenciálně ohrožovaly mužskou kontrolu nad jejich církevním společenstvím. Stínem se pak jeví verbálně popíraná homofobie, homosexuál představuje jiný typ mužské identity, která se čas od času, přímo či nepřímo přihlásí o slovo, jako když vysoce postavení klerici na sociálních sítích otevřeně tleskali davovému napadení průvodu Pride v Gruzii a oslavovali to jako formu „dialogu“ a žádoucí styl vedení hodnotových sporů.

Celá situace připomíná proslulou Dreyfusovu aféru konce 19. století, kde katolíci tvořili jádro „antidreyfusards“, těch, kteří na vlně antijudaismu, antisemitismu a šovinismu navzdory postupně objevujícím se důkazům trvali na vině kapitána francouzského generálního štábu židovského původu. Zbytečně vstoupili do špatného boje na špatné straně, bojovali ho špatnými prostředky. Celé ideologicky motivované angažmá kléru, věřících a jejich tisku mělo vážné negativní důsledky pro francouzský katolicismus a jeho vnímání ve společnosti, vyústilo v nepřátelskou odluku roku 1905 a posunulo francouzské katolíky blíže autoritářským, fašizujícím politickým silám a mentalitě.

To neznamena, že by církve měly být zcela apolitické, řekl bych, že mnozí očekávali, jestli z Velehradu nezazní slovo tlumící narůstající napětí ve společnosti či nenávist vůči ukrajinským uprchlíkům, případně důrazný apel na vládu, aby tyto problémy řešila, vzhledem k vývoji na Slovensku třeba i zdůraznění významu a přínosu našich evropských a atlantických vazeb. Je odpovědností církevních představitelů vybírat témata, soustředit se na podstatné.

Dovolím si ještě jednu historickou paralelu. Loni jsme si nepřipomínali osm set let od vydání Velkého privilegia české církve králem Přemyslem Otakarem I. Církev tehdy po mnoha letech úsilí, přesně se stoletým zpožděním po konkordátu wormsském dosáhla značné míry autonomie a nezávislosti od státu, pražský biskup přestal pomalu

být vnímán jako knížecí kaplan, církev se institucionálně emancipovala na světské moci. Dnes církev v Evropě čelí jiné výzvě: tím, že se pohybuje v prostředí, kde již mnohé podstatné hodnoty křesťanství jsou realizovány a žity, kde má velkorysý prostor k svému působení, nemusí už suplovat stát ve zdravotnictví či školství ani bojovat o svoji společenskou institucionální relevanci. Naopak, může vzít současnou situaci jako příležitost k soustředění se na podstatné, na vytváření živého společenství víry, na svoji vnitřní transformaci. Na návrat od myšlení v kategoriích autority, moci, poslušnosti a vlivu, které si vytvořila v době své institucionalizace a spolupráce se státem, zpět k autenticky křesťanským hodnotám společenství víry, naděje a lásky, které tyto hodnoty žije a vnáší do celého společenství. Obejmout a přijmout své menšinové postavení jako dar, podobně jako pluralitu pohledů a perspektiv ve společnosti, protože právě v takové situaci se křesťanství zrodilo a dozrálo, protože taková konstelace víře a společenství víry vyloženě svědčí. A právě tehdy se může zase, po své vnitřní obnově, kdy se stane autentickým svědkem naděje a smyslu, paradoxně znovu stát proměňujícím kvasem a chuť dávající solí, nabýt znovu skutečné společenské relevance. Čím více bude církev bojovat o svoji politickou a společenskou relevanci politickými a mocenskými prostředky, tím více a rychleji o ni bude přicházet. Čím rychleji a upřímněji se soustředí na svoji vnitřní duchovní a hodnotou obnovu, tím spíše může být, čím má být, a svoji relevanci pro společnost a životy konkrétních lidí znovu nabýt.

Mnohé místní církve na Západě to pochopily a směřují k vlastní obnově, doufejme, že zpoždění české katolické církve tentokrát nebude celé století.

Tomáš Petráček, český katolický teolog, kněz a církevní historik.

V - BŮH STVOŘIL ČLOVĚKA. PROČ? - POKRAČOVÁNÍ

A teď mi leží na srdci ještě jiná otázka. Proč vlastně Hospodin toho člověka stvořil? Znáám odpověď, která by tu možná zazněla: Protože to byla Jeho vůle. Dobrá, tak tedy proč to byla Jeho vůle? To už ani není dotaz, to je drzost. Jsou věci, na které se dobrý křesťan neptá. Snažím se být dobrým křesťanem, ale do hlavy se mi cpe další nevhodná otázka: Proč se na to dobrý křesťan neptá? Je tomu už pomalu osmdesát roků, když jsem se v hodinách náboženství v onom prastarém katechismu dočetl důvod, proč jsme na světě. Stálo tam: Na světě jsme proto, abychom Pána Boha ctili, Jemu se klaněli a Jej milovali. Dneska, po těch osmdesáti letech, žasnu. Kdyby tomu bylo tak, jak nám ten starý dobrý katechismus předkládá, vypadalo by to, jako že si Hospodin stvořil jakési figurky proto, aby se mu měl kdo klanět. Tomu nevěřím. Ta potřeba klanění není vůle Hospodina, ale lidstvo samo mu, z vlastní iniciativy, uchystalo jakési díkuvzdání za to, že je stvořil. Myslí, že se tady lidstvo zachovalo jen jako slušně vychované tvorstvo.

Jiří Suchý, pokračování příště